КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет права та міжнародних відносин

СУЧАСНЕ ПРАВО:
МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР І НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД

МАТЕРІАЛИ

міжнародного круглого столу

(2 листопада 2021 р.)

Електронне видання

м. Київ

2022

УДК - 341:005.336.4

Рекомендовано до публікації вченою радою
Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка (протокол № 9 від 24 грудня 2021 р.)

Сучасне право: міжнародний вимір і національний досвід. Матеріали міжнародного круглого столу, 2 лист. 2021 р. / Київський університет імені Бориса Грінченка. [Електронне видання] Київ, 2022. 253 с.

Матеріали
міжнародного круглого столу, організованого:

Київським університетом імені Бориса Грінченка (*Київ, Україна*)
Європейським гуманітарним університетом (*Вільнюс, Литва*)
Академією публічного управління Республіки Молдова (*Кішінеу Республіка Молдова*)
Національним університетом політичних досліджень та державного управління (*Букурешть, Румунія*)
Батумським державним університетом імені Шота Руставелі (*Батумі, Грузія*)

Редакційна колегія:

І.А. Грицяк
Л.О. Тимченко
І.В. Братко
В.М. Яблонський

Матеріали подані в авторській редакції.
Редакційна колегія збірника не несе відповідальності за зміст тез доповіді та може не поділяти думку автора.

УДК - 341:005.336.4

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2022

ЗМІСТ

Секція І. ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВОЗНАВСТВО: ВІД ТЕОРЕТИЧНИХ НАПРАЦЮВАНЬ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ

Євтєєва Д., Борисов В. 7
Щодо відмежування адміністративного правопорушення за ст. 44^3 КУпАП України від кримінального правопорушення за ст. 325 КК України у контексті запобігання поширенню інфекційним хворобам

Нашинець-Наумова А. 11
Кіберпростір як невід'ємна частина сучасного світового суспільства

Партенадзе О., Власова Г. 15
Компаративістський підхід у кримінальному праві та процесі (на прикладі деяких зарубіжних країн)

Smochină A. 17
Dificultățile asigurării dreptului la un trai decent în Republica Moldova

Басиста І. 24
Відновні практики у кримінальному процесуальному законодавстві: міжнародний досвід та національні надбання

Лапкін А. 32
Досвід США щодо участі прокурора у кримінальному провадженні

Odainic M. 36
Prevenirea și combaterea corupției în achizițiile publice – aspect comparate

Dulschi S. 46
Aspecte privind cultura politică în Republica Moldova

Братко І. 53
Сучасне порівняльне правознавство: тенденції та виклики

Задорожний Ю. 57
Витоки формування системи права романо-германської правової сім'ї

Сергієнко Н. 61
Завдання цивільного процесу за законодавством України та Німеччини: порівняльний аспект

Dulschi I. 64
Mandatul reprezentativ al alesului poporului: esență și contradicții

Чернега А. 70
Державотворча роль принципу поділу державної влади в Конституції Пилипа Орлика 1710 року

Завидняк І. 75
Напрями вдосконалення міжнародного співробітництва під час розслідування ухилень від оподаткування транснаціонального характеру

Кисельова М. 81
Досвід міністерства транспорту США (DOT) у боротьбі із відволіканням під час керування транспортним засобом

Секція ІІ. ВРЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Яблонський В. 84
Пострадянський простір: «ідея» чи «місце місць»?
Давлєтов О., Айяд Я. 88
Зовнішня політика Королівства Йорданії (1990 – початок 2000-х рр.): йордансько-американський вектор
Ілюк Т. 93
Гуманітарний чинник в сучасних міжнародних конфліктах
Пістракевич О. 98
Інструменти боротьби з дезінформацією в ЄС
Лісовська М. 101
Туризм як інструмент публічної дипломатії (на прикладі Болгарії)
Бессонова М., Бистра В. 105
Врегулювання міграційних процесів в умовах пандемії COVID-19 (на прикладі США та Канади)
Ворошилова І., Савенко О. 111
Роль медіа-фактору у формуванні іміджу держави
Шумська Т. 115
Роль Гренландії у сучасній системі міжнародних відносин
Гаценко А. Пістракевич О. 119
Впровадження стандартів НАТО в сфері інформаційної безпеки в контексті євроатлантичної інтеграції України

Секція ІІІ. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ. ЄВРОПЕЙСЬКЕ ПРАВО В СУЧАСНИХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ РЕАЛІЯХ

Грицяк І. 123
Європейське інституційне право в міжнародно-правовій системі
Cebotari S. 127
Respectarea principiului ,,pacta sunt servanda” în relația Federația Rusă- Republica Moldova. Unele considerațiuni
Вашкевич А. 133
Мірныя і нямірныя сходы у святле артыкула 11 еўрапейскай канвенцыі па правах чалавека і практыкі еўрапейскага суда па правах чалавека
Шамраєва В. 138
Політика санкцій у рамках реалізації безпекової політики ЄС
Буличева Н., Буличев А. 143
Аналіз європейського досвіду державного регулювання господарської діяльності та можливість його використання в Україні
Москаленко О. 147
«Нормативна Сила Європи» – справа України
Хатнюк Н. 153
Актуальні питання міжнародних приватних правовідносин
Чаплюк О. 160
Міжнародна правотворчість як механізм збалансування міжнародних відносин у сучасному світі

Петрина В. 164
Міжнародний комерційний арбітраж: понятійні проблеми в українському праві
Коваль Н. 169
Децентралізація в Україні та дотримання європейських стандартів
Dodi C. 172
Human rights and the Artificial Intelligence
Павко Я. 177
Європейська зелена угода як складова євроінтеграційного курсу України
Кушевська Н. 181
E-learning as a prospective model for teaching foreign languages during distance learning
Єфіменко М. 185
Політика національної ідентичності: принципи та засади формування за часів Тоні Блера
Fokina N. 189
State aid case-law of the Court of Justice of the European Union as the source of inspiration for Ukrainian national competition authority and courts in litigation with state aid grantors
Жаріловская М. 192
Роля еўрапейскага саюза ў рэгуляванні прыватных ваенных і ахоўных кампаній

Секція IV. ТРИБУНА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

Федькова І., Омельченко А. 198
Між Росією та Заходом: географічне положення України та Грузії як фактор вступу до НАТО
Шкіря Г., Панченко В. 202
Кібертероризм у міжнародно-правовому аспекті
Нікітенко Н., Маклюк О. 204
Фолклендський конфлікт: територіальні претензії VS внутріполітичні проблеми
Матківська Н., Тимченко Л. 209
Процедура визнання держав: міжнародно-правові рішення та гострі кути проблеми (приклад Південного Судану та Держави Палестина)
Бабяк М., Орел Л. 215
Інститут опіки та піклування в Україні та країнах Європи
Орєхов О., Орел Л. 221
Зарубіжний досвід регулювання земельних відносин та можливості його адаптації в Україні
Волошин Л., Орел Л. 226
Порівняльний аналіз майнових та особистих немайнових прав України, Федеративної Республіки Німеччини та Республіки Польщі
Капішон А., Чаплюк О. 232
Ефективність екологічного права на сучасному етапі розвитку міжнародних відносин: нагальні проблеми та виклики

Кирилюк А., Ілюк Т. 236
Роль інформаційного чинника у врегулюванні політичних конфліктів гібридного типу
Іванів С.-М., Баклан О. 240
Європейські стандарти адміністративного процесу та практика Європейського суду з прав людини, її значення для адміністративного судочинства
Борисенко В., Чернега А. 244
Місце булінгу в українському законодавстві
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ 248

6. Coronavirus response/ European Commission URL: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response_en (дата звернення: 14.10.2021)

Мирослава Лісовська,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна
m.lisovska@kubg.edu.ua

ТУРИЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ (НА ПРИКЛАДІ БОЛГАРІЇ)

Tourism as an instrument of public diplomacy (on the example of Bulgaria)

Одним із основних завдань політики будь-якої держави є створення позитивного іміджу, який необхідний для успішного її просування на міжнародній арені та реалізації національних інтересів. Для постсоціалістичних країн, до яких належить і Болгарія, це питання залишається актуальним. Публічна дипломатія є важливим інструментом для досягнення цієї мети. Зокрема, вона покликана віддалити країну від старої економічної / політичної системи, яка існувала раніше, змінити негативні або помилкові стереотипи чи посилити позитивні, пов'язані з країною та її населенням, позиціонувати країну як надійного і передбачуваного партнера в міжнародних відносинах [6].

Туризм безпосередньо впливає на сприйняття країни іноземцями, як один із основних проявів діяльності м'якої сили країни. Погляд на міжнародний туризм як інструмент публічної дипломатії дозволяє розглядати його як напрям формування позитивного іміджу, показник безпеки та відкритості, чинник залучення інвестицій та валютних надходжень.

Мета роботи – окреслити можливості використання туризму як інструменту публічної дипломатії на прикладі Болгарії.

Особлива роль туризму у сприянні міжнародним контактам показана у заключному акті Наради з безпеки і співробітництва в Європі 1975 р. (Гельсінкському акті). Принципи, викладені в Манільській декларації Всесвітньої туристичної організації 1980 року, визначали міжнародний туризм як фактор забезпечення миру, як основу для міжнародного взаєморозуміння та співробітництва. Зокрема, у п. 13 йдеться про те, що «в рамках міжнародних зв'язків і в прагненні до миру, заснованого на справедливості і повазі сподівань окремих особистостей і суспільства в цілому, туризм виступає як позитивний і постійний фактор, який сприяє взаємному пізнанню і розумінню, а також як основа для досягнення більш високого рівня поваги і довіри між усіма народами світу» [3].

Такі ж принципи стали основою створення у 1986 році Міжнародного інституту миру через туризм (МІМТ). У канадському місті Ванкувер у 1988 році відбулася Міжнародна конференція МІМТ, що розглянула роль і місце туризму в збереженні миру. У цій конференції взяли участь близько 800 делегатів з 68 країн світу. Вперше була запропонована нова парадигма «вищої мети туризму», в якій наголошувалося на його ключовій ролі в розвитку ініціатив у сфері подорожей і туризму, які сприяють міжнародному взаєморозумінню; співпраці між країнами; поліпшенню якості навколишнього середовища; розвитку культури та збереження культурної спадщини; скорочення масштабів бідності; врегулювання конфліктів і завдяки цим ініціативам сприяння в забезпеченні тривалого миру в усьому світі [8]. З того часу МІМТ організував більше 20 міжнародних конференцій і глобальних самітів у різних регіонах світу, приділяючи особливу увагу актуальним тематичним дослідженням, які показують і пропагують ці цінності туризму. У 2011 році Генсек Всесвітньої туристичної організації Таліб Ріфай у одній із промов визначав туристів як культурних послів своїх країн за кордоном [1].

Заслуговує на увагу досвід Болгарії у використанні туризму як інструменту публічної дипломатії, для якої туристична сфера є значним джерелом валютних надходжень та пріоритетною на державному рівні. Туризм складає близько 14 % ВВП, кількість зайнятих у туристичній сфері – 12 % від економічно активного населення. За даними звітів Всесвітньої ради з туризму та подорожей Болгарія посіла 45 місце зі 140 країн світу за індексом конкурентоспроможності подорожей і туризму у 2019 р. [10].

Протягом останніх 30-ти років туристичний імідж Болгарії помітно погіршився та послабилася ідентичність її бренду. У так званий соціалістичний період найважливіша роль літнього морського відпочинку в болгарському туризмі створила образ країни як «червоної Рив'єри». У перехідний період (після 1989 року) стереотипні характеристики Болгарії зазнали трансформації та свідчили про значну втрату привабливості та престижності. Імідж Болгарії навіть після її вступу до ЄС набув характеристики «дешевого напрямку» для масового туризму, а його конкурентоспроможність визначалася низьким рівнем цін [5]. На більшості туристичних ринках країна залишається поза топ-10 улюблених напрямків. Винятком є Україна, Польща, Російська Федерація, для яких Болгарія є однією із найвідвідуваніших дестинацій.

Тим не менш, існує великий потенціал для посилення ролі туризму як інструменту публічної дипломатії. На сучасному етапі Міністерство туризму працює над підвищенням рівня обізнаності про Болгарію як країну різноманітних можливостей та створення ефективного національного маркетингу, спрямованого на позиціонування та просування Болгарії як цілорічного туристичного напрямку. Імідж Болгарії представляється у

культурному поверненні до болгарських традицій та коріння, з новою актуальною презентацією у світі [9].

Міністерство оприлюднило Національну стратегію сталого розвитку туризму на 2014-2030 роки, яка спрямована на підвищення конкурентоспроможності та привабливості туристичної дестинації за допомогою активної кампанії з брендингу та просування.

Увага, що приділяється індустрії подорожей і туризму як інструменту публічної дипломатії, підтверджується переліком заходів, організованих Міністерством туризму протягом періоду головування Болгарії у Раді Європейського Союзу в першій половині 2018 року, таких як зустріч міністрів туризму країн-членів ЄС на високому рівні «Туризм та економічне зростання», Holiday and SPA Expo, виставка «Культурний туризм», Міжнародний форум з туризму та енергетики в рамках Стратегії ЄС для Дунайського регіону [4].

Міністерство туризму, для реалізації цифрової рекламної кампанії, запустило портал iLoveBulgaria – міжнародна платформа, розроблена у Великобританії, яка використовує сучасні технології, концепції маркетингу та електронної комерції. Це інноваційне рішення об’єднує разом Міністерство туризму, муніципалітети, підприємства, громадян та туристів, забезпечує швидкий та простий інформаційний потік та якість обслуговування за допомогою індивідуальних пропозицій [5].

На офіційному веб-сайті Ради міністрів Болгарії розміщено банер з активним посиланням «Туризм у Болгарії», який перенаправляє на Національний туристичний портал www.bulgariatravel.org. На платформі зібрано матеріали про всі види відпочинку в Болгарії, а також опубліковано рекомендації щодо подорожей у зв'язку з COVID-19. У тому числі розміщено правила проведення протиепідемічних заходів на туристичних об'єктах у літній сезон [7].

Важливу роль у покращенні іміджу Болгарії відіграло обрання болгарського міста Пловдіва «Європейською культурною столицею» у 2019 році. Кожного року Рада Міністрів ЄС обирає три європейських міста та оголошує їх культурними столицями. Це означає, що у цих містах проходитиме велика низка масштабних панєвропейських заходів: концерти, конференції, лекції, виставки, фестивалі тощо. Всі ці заходи направлені на пропагування різних європейських культур, в тому числі, приймаючої сторони. Подія може принести величезні пільги для міст у культурному, соціальному та економічному плані протягом року та після цього. Це унікальна можливість для зміни їхнього іміджу та просування на європейському та міжнародному рівнях [2].

Туризм як інструмент публічної дипломатії сприяє активізації двосторонніх зв'язків між державами. Значних успіхів було досягнуто Болгарією у співробітництві з перспективним Азійсько-Тихоокеанським регіоном. Наприклад, навесні 2018 р. у Пекіні

було проведено Форум з туризму між Болгарією та Китайською Народною Республікою. Цей форум пройшов у рамках європейської ініціативи з туризму «ЄС-Китай 2018», спрямованої на збільшення туристичних потоків та інвестицій між країнами. Велика увага в рамках цієї програми приділялася ознайомленню європейських та китайських громадян з різними можливостями для відпочинку та визначними пам'ятками обох країн. У Китаї відкрито два болгарські туристичні інформаційні центри, що сприяло популяризації Болгарії серед громадян Китайської Народної Республіки.

Таким чином, туризм широко залучений в систему міжнародних відносин. Він безпосередньо впливає на формування уявлень про країну, бере участь в якості одного із основних показників її «м'якої сили». Для Болгарії – відстеження впливу туризму на її міжнародні презентації має важливе значення для розуміння її статусу на міжнародній арені. З огляду на зниження іміджу, влада Болгарії активно використовує туризм як інструмент публічної дипломатії та працює над тим, щоб покращити її позиції та представити Болгарію як безпечну та гостинну дестинацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Герке М., Каневський Д. Мандрами по бідності: амбітні цілі глобальної індустрії туризму. URL: https://cutt.ly/kOWqeWZ (дата звернення: 14.10.2021).
2. Культурна столиця Європи: як мистецтво дає містам нове життя. URL: https://creativeeurope.in.ua/posts/european-capitals-of-culture-culturereload (дата звернення: 11.10.2021).
3. Манильская декларация по мировому туризму. URL: https://digitallibrary.un.org/record/23477 (дата звернення: 12.10.2021).
4. Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България, 2014-2030 г. Актуализирана версия 2017 г. URL: https://www.tourism.government.bg/sites/tourism.government.bg/files/documents/2018-01/nsurtb_2014-2030.pdf (дата звернення: 08.10.2021).
5. Ніколайчук О. Політика туристичного брендингу для просування національного туристичного продукту: досвід країн Центрально-Східної Європи Галицький економічний вісник. № 2 (63). 2020. С. 64-77. URL: https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/63/809.pdf (дата звернення: 15.10.2021).
6. Трофименко М.В. Публічна дипломатія країн Центральної та Східної Європи. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. 2017. Вип. 19. С. 257-265. URL: https://cutt.ly/kOWqa72 (дата звернення: 15.10.2021).
7. Council of Ministers of the Republic of Bulgaria. URL: https://www.government.bg/ (дата звернення: 11.10.2021).
8. International Institute for Peace through Tourism URL: https://peacetourism.org/ (дата звернення: 14.10.2021).
9. Ministry of Tourism of the Republic of Bulgaria URL: https://www.tourism.government.bg/en/pages/about-us (дата звернення: 09.10.2021).
10. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2019. Travel and Tourism at a Tipping Point. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_TTCR_2019.pdf (дата звернення: 10.10.2021).

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин та міжнародного права

СУЧАСНЕ ПРАВО:
МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР І НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД

Матеріали
міжнародного круглого столу
2 листопада 2021 року
м. Київ

Редакційна колегія:
І.А. Грицяк
Л.О. Тимченко
І.В. Братко
В.М. Яблонський

2022 р.